

Eerbied en Traditie

De Gereformeerde Gemeente Arnhem – Geloven in Arnhem deel 24

Gereformeerde
Gemeenten in Nederland

Op een zonnige zondagmorgen onderweg naar de Groen van Prinstererstraat, merk ik dat mijn verwachtingen van de Gereformeerde Gemeente van Arnhem bepaald niet blanco zijn. Gaat het hier niet om

een 'zwarte kousenkerk', levend in een zorgvuldig gekoesterd verleden van Hollands calvinisme, Tale Kanaäns en afwijzing van moderniteit?

Wat dat laatste betreft heb ik mijn oordeel al moeten bijstellen: ook de Gereformeerde Gemeente heeft een internetsite en een mailadres. Denk ook maar niet dat de leden van deze streekgemeente allen te voet naar de eredienst komen. Maar de zondagse kleding is nog wel naar verwachting: veel donkere pakken bij de heren, veel lange rokken en hoeden bij de dames.

Ook de liturgie sluit bij mijn vermoedens aan. De organist van het sobere kerkgebouw (uit 1951) verstaat zijn vak en speelt prachtig bij binnenkomst en voorafgaand aan de gemeentezang. Als de ruim veertig stemmen van de aanwezigen invallen (jonge kinderen zijn in een andere ruimte), veranderen de ritmes naar de oude traditie van zingen op hele/halve noten – wat een merkwaardig effect oplevert.

Alleen Psalmen, in de oude berijming (einde achttiende eeuw) staan op het bord en in de Schriftlezingen uit 2 Koningen en Lucas 9 klinkt nog oudere taal – die van de Statenvertaling uit de zeventiende eeuw.

Als na de opening, enkele mededelingen, gebed, het zingen van Psalm 62 en het lezen van de Tien Geboden het verkondigingsdeel aanbreekt, wordt er veel van de toehoorders gevraagd. De voorgelezen preek (er is in Arnhem al geruime tijd geen eigen voorganger) neemt inclusief twee tussenzangen een uur in beslag. Ze is onderdeel van een reeks over de profeet Elia, vandaag met de titel 'Elia's laatste opdracht'. Koning Ahazia is gewond geraakt en wil weten of hij er bovenop zal komen. Daartoe zendt hij boden uit naar een heidens orakel in de buurt maar hij stuit op Elia. 'Vlucht tot de Heere, niet tot de afgod', is de boodschap van het Bijbelverhaal, dat van vers tot vers en met allerlei uitweidingen wordt uitgelegd. Tot tweemaal toe regent het vuur uit de hemel voordat een lid van Ahazia's lijfwacht begrijpt dat zijn missie niet deugt en Elia naar de koning begeleidt. Maar aan Ahazia zijn de tekenen niet besteed en het loopt slecht met hem af.

Na het slotlied, 'De Heer verlost en spaart Zijn volk dat op Zijn hulp vertrouwt. Het zal, door Hem in gunst beschouwd, niet schuldig zijn verklaard' (Ps. 34,11), is er gelegenheid om na te praten met twee leden uit de kerkenraad, liturg/preeklezer, Leen Roeleveld en ouderling Johan Pitlo. Hoe ervaren zij zelf de positie van de gemeente waaraan zij beiden als ambtsdrager zijn verbonden? Zij zeggen ook zelf wel te worstelen met de spanning in vorm en inhoud die traditie en actuele cultuur voor hun kerkgemeenschap opleveren en in een stedelijke omgeving anders zijn dan op het platteland. Sommige veranderingen gaan daarbij vanzelf – over vaccinatie tegen Covid is nauwelijks discussie – en moderne media en gewoonten zijn in een stedelijke context als de Arnhemse minder een probleem. Met name in activiteiten voor jongeren wordt geprobeerd de oude taal begrijpelijk te maken. Maar de oude tradities blijven toch vooral waardevol en dierbaar.

Als kerkgenootschap zijn de Gereformeerde Gemeenten in 1907 ontstaan uit een fusie van andere kerken en gemeenten uit de Afscheiding van 1834. De Arnhemse gemeente begon in 1948, vond in 1969 onderdak aan de Groen van Prinstererstraat, en trekt haar 120 leden uit stad en wijdere omgeving. De bescheiden omvang maakt het moeilijk om een eigen predikant te onderhouden, vandaar dat er veel leesdiensten zijn en er veelvuldig een beroep wordt gedaan op predikanten uit de buurt. Ook het vervullen van ambten en vrijwillige functies is moeilijk. Dat is een barrière voor deelname aan boven- en buitengemeentelijke organen. Classicale en synodale vertegenwoordiging eisen tijd en menskracht en ook

zending en werelddiaconaat vragen om betrokkenheid. Op ad hoc basis slaagt de Arnhemse 'GerGem' er toch ook in om zo nu en dan mee te doen aan sociale en diaconale initiatieven in de eigen buurt.

Kees Tinga

Op www.wikipedia.org is onder 'Protestantisme in Nederland' een schema te vinden dat ontstaan en splitsingen van het calvinisme in Nederland zichtbaar maakt. Informatie over de Gereformeerde Gemeente Arnhem is te vinden op de website www.gergemarnhem.nl. De zondagse kerkdiensten (aan de Groen van Prinstererstraat nr. 1) zijn om 10.00 en om 16.00 uur. Doordeweeks vinden verschillende andere activiteiten plaats, zoals Bijbelkringen, catechisaties, vrouwengroepen en avondgebeden.